

Overweging 27 november 2016 1^e zondag van de advent (jaar A)

Inleiding.

Deze zondag wil ik 2 teksten bij u onder de aandacht brengen: de adventsbrief van onze bisschop, Frans Wiertz, die dit weekend in alle parochies wordt verspreid, en de lezing van de profeet Jesaja, die zegt: kom, laat ons wandelen in het licht van de Heer.

En daarvoor, om te wandelen in het licht, moeten we wapens omsmeden tot ploegscharen en speren tot sikkels. En wat betekent dat dan? Jezus heeft het ons voorgedaan: goed zijn en de andere wang aanbieden..... En steeds weer zijn er mensen die het hem nadoen: ik denk vandaag aan Etty Hillessum, wiens verjaardag we deze week vieren. Voor haar staat hier een kaarsje op het altaar dat ik zo wil aansteken en een bloemetje buiten, bij haar herdenkingstegel. Ga straks maar eens kijken. En dan mogen we ook nadenken wat dat betekent voor ons, in onze tijd? Kunnen ook wij wandelen in het licht van de Heer? Kunnen ook wij wapens omsmeden tot instrumenten die de aarde en de mensen weer mooi maken?

In elk geval betekent het dat we ons moeten bezinnen op de manier waarop wij ons leven elke dag leven. Daartoe mogen we ons gesterkt en geïnspireerd voelen door het Licht van de advent. Laten we dat Licht in ons midden halen (staan)

Overweging

Onze bisschop zegt tot ons vandaag:

Broeders en zusters,

Wij bereiden ons voor op Kerstmis. Centraal in de viering van dit feest staat natuurlijk het verhaal van Jezus' geboorte. Hierin ontdekken we steeds weer een nieuw facet dat het overwegen waard is. Dit jaar valt onze aandacht bijzonder op een vers uit de engelzang. De engel bemoedigt de herders in hun onrust en hun angst: "Vreest niet, want zie, ik verkondig u een vreugdevolle boodschap..." (Lc. 2,10).

"Vreest niet". Deze aansporing komt in de heilige Schrift heel vaak in allerlei variaties voor. Een ijverige bijbellezer heeft ooit geteld hoe vaak. Hij kwam tot de wonderlijke ontdekking dat het er maar liefst 365 keer in staat! Je zou dus kunnen zeggen dat Gods Woord ons elke dag van het jaar toeroept: "Heb geen angst. Ben niet bang. Wees niet bevreesd".

Misschien is juist in onze tijd dit appèl noodzakelijk. Onze samenleving vertoont een tegenstrijdigheid. Nooit hadden de meesten van ons het zó goed. Maar toch heerst er bij velen een groot onbehagen. Onderzoeken hebben deze paradox vaker vastgesteld. Privé noemen veel mensen zich gelukkig, maar als gemeenschap zijn we onvoldaan en onzeker. Onze levens zijn zelfs doortrokken van een "angstcultuur". Mensen zijn bang geworden, bang van elkaar.

En verderop zegt hij:

als God niet meer gezien wordt als "Onze Vader", dan zijn wij geen broers en zusters meer van elkaar.

Daarna volgt een uiteenzetting en voorbeelden van gebeurtenissen en feiten, die deze angstcultuur veroorzaken. Die hoef ik hier niet uitgebreid voor te lezen, die kunt u zelf wel bedenken.

Belangrijker vindt ik het begin van de brief: de tegenstrijdigheid van onze samenleving. Mensen hebben het vaak goed, maar toch zijn veel mensen bang of onzeker.

Zo was het ook in de tijd van Jesaja. Het is in de 8^e eeuw voor Christus dat het noordelijke deel van Israël in ballingschap is weggevoerd. Ze moeten dan leven in een vreemde cultuur, met vreemde goden. En in die situatie treedt de profeet Jesaja op, die het volk hoop geeft met zijn visioen: het zijn niet de wapens die het geluk, de bevrijding van mensen kunnen brengen; wapens brengen slechts vernietiging van leven. Nee, wapens moet je omsmeden tot werktuigen, waardoor je de aarde vruchtbaar en bewoonbaar maakt. Dat is een ommekeer van 180 graden. Een radicale ommekeer voor de mensen van die tijd.

Bijna 2000 jaar later (rond 1200 na Chr.) leeft de heilige Franciscus eveneens in een tijd waar wapens hoogtij vieren en vrede alleen de afwezigheid van oorlog betekent. Ook hij schrijft een prachtig gebed over die omkering van 180 graden over het omsmeden van wapens tot instrumenten om de aarde en de mens weer mooi te maken. Het beroemde gebed luidt:

Heer, maak mij een instrument van Uw vrede.
Laat mij liefde brengen waar haat heerst,
laat mij vergeven wie mij beledigde,
laat mij verzoenen wie in onmin leven,
laat mij geloof brengen aan wie twijfelt,
laat mij waarheid brengen aan wie dwaalt,
laat mij hoop brengen aan wie wanhoopt,
laat mij licht brengen aan wie in duisternis is,
laat mij vreugde brengen aan wie bedroefd zijn.

Laat mij niet zoeken getroost te worden, maar te troosten,
niet begrepen te worden, maar te begrijpen,
niet bemind te worden, maar te beminnen.
Want het is toch door te geven, dat men ontvangt
door te verliezen, dat men vindt
door te vergeven, dat men vergiffenis ervaart
door te sterven, dat men verrijst tot het eeuwige leven. Amen.

En nu dan? Wat zou de profeet Jesaja tegen ons zeggen? Wat zou die ommekeer in onze tijd inhouden? Wat zijn de werktuigen, die onze aarde nu vruchtbaar en bewoonbaar maken?

De wapens die onze samenleving vaak terroriseren, zijn volgens mij o.a. onverdraagzaamheid en doorgeslagen individualisme.

God zien als 'onze vader', in de brede zin van het woord: dat alle mensen elkaar ook zien als gelijken, dat we voor elkaar zorg dragen, dat we solidair zijn met wie zwakker is. En dat kan alleen als we elkaar willen verdragen, dat we elkaar nemen en respecteren zoals we zijn en vanuit die basishouding met elkaar in gesprek gaan en met elkaar omgaan. Ik denk dat juist de ongelijkheid en onverdraagzaamheid een grote oorzaak is van de vele conflicten in de wereld, niet alleen de grote wereld, maar ook de kleine wereld om ons heen. en hoe past hier dan Jesaja's visioen in? Hoe kunnen wij wapens omsmeden tot ploegscharen?

Misschien kunnen wij de wapens van onverdraagzaamheid omsmeden tot vlammetjes van licht, vlammetjes van vrede. Kleine vlammetjes, die misschien zinloos lijken door de vele nare dingen om ons heen, maar die wel het visioen van vrede, van een betere wereld levend houden. Bijvoorbeeld: Als u morgen een brief ondertekent van Amnesty International tegen het geweld in Myanmar, is dat niet meteen het einde van alle geweld. Als u deze week een krant koopt van de straatkrantverkoper, zal die verkoper niet overmorgen zwerver-af zijn. Als u voor kerst een kerstpakket afgeeft voor mensen die met heel weinig moeten rondkomen, zal het armoedeprobleem daarmee niet verholpen zijn. Toch zijn allemaal vlammetjes, vredeslichtjes die ooit – daar geloof ik heilig in – die ooit deze wereld echt beter zullen maken, als we maar steeds meer van die lichtjes gaan uitdragen.....